

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

Ročník: 102

číslo: 2

9. ledna 2022

Cena: 10 Kč

Na prahu nového roku

Byly doby, kdy se zasílala vánoční přání příbuzným, přátelům, kamarádům či spolupracovníkům v tištěné podobě. V rodinách se vystavovala poblíž betlému či vánočních stromků. Stala se vánoční výzdobou domácností a připomínala společenství s jejich odesílateli. Dříve to byla hojná zeň pro polygrafická zařízení - tiskárny a poštu. Mnozí jednotlivci nebo společnosti si nechali tisknout vlastní PF (Pour féliciter - „pro poblahopřání“). Museli nad tím přemýšlet, aby jim vyhovovala nejen grafická podoba, ale i obsah, dokonce se radili s polygrafy. Dnes je každý samozvaným grafikem a tvoří na svém počítači péefka podle svého momentálního rozpoložení a nápadu. Ani si s tím neláme hlavu, hlavně chce být originální. To nás přivádí až k úsměvnému podivu, co by každého z nás mělo provázet v novém roce. Jedni přejí svým blízkým po dobu příštích 365 dnů štěstíčko a zdravíčko, jiní zase rodinnou pohodu, další klid nebo úspěch. Mládež si oproti starším přeje požitky všeho druhu. Je to milé a jistě bude příjemné, když se nám všechna ta přání vyplní, abychom je nemuseli koncem roku 2022 „reklamovat“. Ale lidé, ať jsou to potomci předků židovské, křesťanské nebo muslimské tradice, cítí, že mezi těmi soudobými přáními cosi chybí. Přes všechna sociální sítěmi rozšířená upřímně míněná přání člověk nadále zůstává v mnoha situacích frustrovaný: „Pohled'te, vůli sice mám, ale dobro vykonat nemohu.“ Latinské slovo frustra znamená marnost. O té se dočítáme například v prologu knihy Kazatel. Ne každý dokáže marné konání zvládnout, vždyť naplnění člověku nedává žádná věc na zemi ani jejich celek. Ale stále platí ona slova andělů (z řeckého slova angelos - posel), to podstatné: „Pokoj lidem dobré vůle.“

Tento pokoj, jak o něm čteme v Písmu, paradoxně nastává v boji. Neboť dobrá vůle má vytrvat proti špatným žádostem a vytrvale si vyprošovat pomoc Boží milosti. Krásně to shrnuje Áronské požehnání: „Ať Hospodin ti žehná a chrání tě, ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem“ (Numeri 6,24-26). Jak takové požehnání praktikovat v každém roce? Požehnání se latinsky řekne benedicere. To v překladu znamená říkat (sdělovat) dobré věci. Proto, když se stáváme posly dobrých zpráv a jeden druhému upřímně přejeme dobré věci, navzájem si podáváme pomocnou ruku, tím si žehnáme. Co více si přát? Požehnaný rok 2022.

J. Svoboda

Živý betlém v Ostravě-Svinově

V pondělí 13. prosince jsme již po šesté přivítali návštěvníky u živého betlému v Ostravě-Svinově. Opět v nouzovém stavu, ale také s radostí a nadějí. Dopoledne přišly vybrané třídy místní základní a mateřské školy. Domluva byla obtížná, protože kdo mohl jeden den, už se příští omlouval, že jsou žáci v karanténě. Kdo mohl a chtěl, ten nakonec přišel. A to platilo i pro večerní pospolitost, která v dešti viděla výjev z betlémské stáje, provázející nás, křesťany, už přes dva tisíce let. Dorazili přes všechnu nepřízeň i tři králové. Poděkování patří trumpetistovi Radomíru Zaciosovi a svinovské kapele Od zdi ke zdi. Taktéž výtvarnici Dagmar Štěpánové, která vystavila své betlémy v Husově sboru a ještě hrála na housličky koledy dětem. Dobu lockdownu strávil předseda rady starších br. Antonín Čelustka tajuplnou činností ve své dílně, a tak jsme letos mohli vystavit i jeho nově zhotovený dřevěný betlém! Pozorní diváci si jistě všimnou, že Josefa jsme měli jiného dopoledne a v podvečer. Tím děkujeme Janu Jurečkovi za dopolední účast a Lukáši Horynovi za Josefa večerního. Je dobře, že máme šikovné, obětavé věřící, kteří se i v hektických předvánočních dnech dokáží sejít a pro ostatní něco až dojemného, ale zejména potěšujícího udělat. Díky všem!

Tomáš Chytil

Ohlédnutí za adventem na Blanensku a Vyškovsku

V Boskovicích to jde!

Zahájení doby adventní v boskovickém kostele, požehnání adventních věnců. Jedna mladá maminka mně v Blansku řikala: „My bychom na bohoslužby chodili, ale kdyby nebyly v tak nelidskou dobu na vstávání.“ Usmál jsem se. Jak je to relativní. Pro někoho je vstát a jít do kostela na devátou hodinu nelidská doba. Ale v Boskovicích to jde! Bohoslužby začínají každou neděli už ve tři čtvrtě na osm! Podívejte se, kolik dětí je u žehnutí adventních věnců – a děti vstanou. A ti malí v kočárku nebo v náručí rodičů nejsou na fotce vidět, ale jsou s nimi v lavicích. Je třeba přemýšlet, jak jde podporovat naše společenství, a ne jak to nejde. Díky Bohu za tento příklad.

Bohoslužby o adventních sobotách v Rudici

Kaple sv. Barbory je mírně nad naší vesnicí. V letošní prosincové adventní nadílce to bylo jako v pohádce.

Roráty v Blansku

Každý rok společně prožíváme zvláštní bohoslužby, tzv. roráty. Zvony na kostelní věži odbíjejí šest třicet a my společně bez varhanního doprovodu a za svitu lucerniček zpíváme antifonu: „Ejhle, Hospodin přijde“. Vyjždíme v šest hodin z Kuřimi, abychom byli v Blansku včas. Bohu díky za zájem nás, kdo na roráty chodíme, že i ve sněhu byl kostel naplněný naší upřímnou vírou, zpěvem, modlitbou a účastí. Víte, v kolik hodin byl v kostele náš kostelník Honza? Už v pět třicet pouštěl topení, připravoval všechno na bohoslužby, odmetal sníh. Díky i Honzovi za jeho ochotu a službu.

Adventní modlitby s lucerničkami a dětmi

S dětmi v Blansku jsme společně prožívali adventní modlitby a setkání v kostele. Každý s lucernou a osobní prosbou, chválou, díkem i vyznáním. Nejen pro nás domácí, ale i všem lidem bez rozdílu jsou otevřené naše kostely. Paní učitelka Piňosová ze

Základní školy TGM, která stojí přímo naproti kostelu v Blansku, mě oslovila, zda by se mohla přijít s dětmi podívat k nám do kostela, prohlédnout si betlém, a abych jim popovídal o adventu a o Vánocích. Tatínek paní učitelky je naším věrným účastníkem bohoslužeb v blanenském Senior centru.

Štědrovečerní pobožnost

Po bohoslužbách se svátostí pokání a veřejné zpovědi, přípravě na slavení Vánoc, dostanou každý rok účastníci obálku s pobožností a vloženou vánoční hostií. Pobožnost připravil i tentokrát bratr farář Martin a ochotně poskládaly děti v náboženství v Blansku a Liduška Laitová z Černé Hory. Bylo to milé předvánoční společné dílo.

Adventní koncerty

Víte, kolik let se u nás v Blansku konají adventní koncerty? Již od nástupu našeho bratra faráře do služby v naší farnosti, to jest – od roku 2000. To je koncertů, účinkujících a setkání, které jsme za ty roky prožili! V loňském roce koncerty být nemohly. Ale v tom letošním se nám podařilo cyklus připravit a uskutečnit, byť to bylo náročnější na organizaci.

Vyráběli jsme betlém, připravovali kostely a kaple

V Boskovicích děti v náboženství vyráběly betlém, který jsme měli vystavený při bohoslužbách. S Boží pomocí se nám podařilo všechno v týdnu před Vánocemi připravit pro příjemné slavení bohoslužeb na Blanensku i Vyškovsku.

Musím opravdu moc poděkovat všem obětavým spolupracovníkům. Neřekli, že toho mají před Vánocemi dost doma, natož ještě chodit pomáhat do kostela. V čele s předsedou rady starších bratrem Patrikem Hanáčkem přišlo pomoci dvacet osm ochotných pomocníků. Takhle jsme se připravovali na letošní Vánoce.

S vděčností farář Martin

Další fotografie najdete na webu církve

Farského liturgie v kytarové meditativní interpretaci

Kytaristka Milada Karez nahrála Farského liturgii na klasickou kytaru. Nahrávka má meditativní charakter. Je určena především těm, kteří liturgii dobře znají, ale může mít svůj půvab i pro ty, kteří se s ní dosud nesetkali. Zveřejněna je univerzální nahrávka v celoroční verzi. Speciální verze ke třem hlavním částem církevního roku budou následovat později. Nahrávku najdete na stránkách <https://www.aktualne.ccsh.cz/>.

Hudba: Josef František Pícha, kytara: Milada Karez, zvuk - nahrávka a střih: Aleš Ptáček, režie: Tomáš Novák.

Daniel Czepko

MONODISTICHA

Kým není, stěží dá se o Nejvyšším říc;
kým jest, to vystihnout je těžké mnohem víc.

Kde v něčem božského nic k objevení není,
tam marné veškeré jsou křiky po spasení.

Tvá vůle, to je hřích. Ach, umět se jí zříc',
pak s Bohem snadno bys jít mohl nebi vstříc.

Bůh žádá to, co zdola člověk započal;
v tom, co Bůh shora, člověk rovným se mu stal.

Znát věčnost, příteli, je přesah dějinný,
leč pojmut ji, to mžik ti zvládne jediný.

Zřím věčnost skrze čas a v smrti vidím žití
a ve tmě zář; a Bůh, ten v člověku mi svítí.

Svou vůli netrap se a dát ji Bohu spěš;
Když budeš chtít co Bůh, On dá ti to, co chceš.

Nic není mé či tvé. Nech stranou, co je tvým,
jdi k Bohu ze sebe, jenž ve všem sám je vším.

Být Boha poslušným je nechtít v jeho jménu
být zbožným pro spásu, být dobrým pro odměnu.

Když v putování tvém tě potká cosi zlého,
tu k Bohu uchyl se, vše přijmi z ruky jeho.

Sám ďábel, před Bohem by pokořit se chtěl,
pak mezi anděly by přední místo měl.

Když vůle zvedá se a sráží s rozumem,
pak obě převýšit je znát se v Bohu svém.

Když v zrnko nahlédneš tak jako v knihu svou,
pak poznáš stvoření a moudrost veškerou.

Když v Boží vůli tvá má býti obsažena,
pak ty svou vlastní dřív nech zmizet do ztracena.

Překlad: Miroslav Matouš

Z kazatelského plánu

1. neděle po Zjevení - Křtu Páně

Hospodinův hlas burácí nad vodami, zahřimal Bůh slávy, Hospodin nad mocným vodstvem.
(Žalm 29,3)

První čtení: Izajáš 43,1-7

Tužby:

1. Abychom ve společenství církve křestní milost rozvíjeli a své spasení ve skutek uváděli, modleme se k Hospodinu.
2. Abychom si byli vědomi, že náležíme k Božimu lidu a budovali naši církev jako chrám Ducha Božího, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku Hospodine, děkujeme ti za to, že jsme byli křtem ve smrt a ve vzkříšení tvého Syna vysvobozeni ze starého hříšného života. Dej, ať znovuzrození z vody a z Ducha svatého žijeme ve spravedlnosti a svatosti do konce našich dnů! Osviť nás, Bože, ať slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Skutky 8,14-17

Evangelium: Lukáš 3,16-17.21-22

Verš k obětování: Žalm 72,18

Verš k požehnání: Lukáš 3,22

Modlitba k požehnání:

Panovníku Hospodine, jsme ti vděční, že ve svatosti večere Páně smíme přijímat tělo a krev tvého Syna. Dej, ať pokřtěni jeho Duchem rosteme do plnosti těla Kristova! Jemu buď sláva navěky. Amen.

Vhodné písně: 5, 6, 60, 155, 170, 335

Mesiáš, syn Dávidov

Postava Dávida jako člověka a krále je taká výrazná, že pre Izrael ostáva vždy vzorom Mesiáša, ktorý sa má narodiť z jeho rodu. Počínajúc Dávidom, nositeľom Zmluvy s ľuďom je kráľ (Sir 47,2-11). Preto trón Izraela je trón Dávida (Iz 9,6 ; Lk 1,32); jeho víťazstvá oznamujú víťazstvá, ktoré Mesiáš, plný Ducha, ktorý spočinul na synovi Jesseho (1 Sam 16,13 ; Iz 11,1-9), dosiahne nad nespravodlivosťou. Ježiš víťazstvom svojho vzkriesenia splní prísľúbenia dané Dávidovi (Sk 13, 32-37) a dá dejinám zmysel.

Náboženský význam Dávida a jeho kráľovstva

Dávidovo kráľovstvo patrí tak ako udalosti Exodu k základným náboženským udalostiam, ktoré v izraelských dejinách najsilnejšie pôsobili na vytváranie liturgie a teológie. Dejiny izraelských kmeňov sú akosi nepretržitým výstupom k vrcholu, na ktorom žiari osobnosť a dielo veľkého kráľa Dávida. Neskoršie dejiny izraelského národa sa stále merajú podľa tohto Dávidovho merítka tým, že sa buď nariake na klesnutie z tejto výšky, alebo sa napomína k návratu k Dávidovmu kráľovstvu. Náboženské spracovanie Dávidovej osoby

podnietilo veľké teologické otázky príchodu Mesiáša a problémy eschatológie. Nejde však len o Dávida. Podľa biblických správ ide o následníctvo Dávidovho trónu. Aj Dávid pochybil, ale práve Šalamún, ktorého mu porodila Betsabe, manželka Uriáša (2 Sam 12,24), sa stáva jeho nástupcom. V tejto situácii vystupuje otázka: Prečo Boh nezavrhol tiež Dávida a jeho rod, ako Saula? Prečo Boh jednal s Dávidom veľkorysejšie než so Saulom?

Prečo, napriek Dávidovmu zlyhaniu, zostalo následníctvo trónu v jeho rode? Dávidove dejiny chcú predovšetkým dať odpoveď na tieto naliehavé otázky. Teologicky citlivé ťažisko týchto odpovedí možno vidieť v Nátanovom proroctve, ktoré vyznieva tak, že Boh už nikdy nezruší sľub, ktorý raz dal Dávidovi a neprehodnotí ho. „Až sa tvoje dni doplnia a uložíš sa k svojim otcom, ustanovím po tebe tvojho potomka, ktorý bude pochádzať z tvojich útrobov, a upevním jeho kráľovstvo. On postaví môjmu menu dom a ja upevním trón jeho Kráľovstva navěky. Ja mu budem otcom a on mi bude synom. Ak sa prevíni, budem ho karhať ľudským prútom a ľudskými ranami. Ale svojej milosti ho nepozbavím, ako som jej pozbavil Saula, ktorého som odstránil spred

teba. Tvoj dom a tvoje kráľovstvo bude predo mnou navěky pevné; tvoj trón bude upevnený na veky!“ (2 Sam 7,12-16). V Dávidových dejinách ide o to, čo príde po Dávidovi, o následníctvo trónu, o Pomazaného, o vzdialeného Potomka v budúcnosti (Ž 131,17). Pointa celých Dávidových dejín spočíva v nástupníctve na trón, ktoré sa v blízkej dobe uskutočňuje v Šalamúnovi a vzdialene v Ježišovi Kristovi, „synovi Dávida“ (Mt 1,1) a právom „židovskom kráľovi“ (Jn 18,33-37). Vzdialený cieľ, to znamená príchod Mesiáša, ktorý vzíde z Dávidovho rodu a narodí sa v Betleheme, osvecuje jasným svetlom starozákonné dejiny spásy. Izaiáš vedel o tomto mesiášskom svetle (Iz 11,1). Aj Micheáš ospevuje nástupníctvo a kráľovstvo „nového Dávida“, ktorý pochádza z Betlehema (Mich 5,1). Bez tohto vedúceho mesiášskeho motívu, ktorý zaznieva najprv len slabo, sa Dávidove dejiny nedajú a nemôžu porozumieť. Dávid a jeho nástupca Šalamún spôsobili, že sa Jeruzalem stal náboženským centrom izraelského národa. Rozhodujúce udalosti v živote a vykupiteľskom diele Ježiša Krista sú spojené s Jeruzalemom, ktorý dobyl Dávid, a ktorý Šalamún vyznamenal postavením chrámu. Jeruzalem sa stal strediskom dejín spásy (A. Läpple).

Štefan Šrobár

Nad Písmem

Křest Páně

První neděle po svátku Zjevení Páně je tradičně spjata s připomínkou křtu Pána Ježíše Janem Křtitelem v řece Jordánu a s Božím ujištěním, že je jeho milovaným Synem, kterého si vyvolil. Janova zvěst o příchodu toho, kdo je silnější než on a kdo bude křtít Duchem svatým a ohněm, stejně jako obraz žně se shromážděním dobrého zrna do sýpky a spálením plev, v lidech evokuje blízkost Božího soudu. A lidé za prorokovými slovy cítí Boží autoritu a přicházejí ke křtu s doznáním svých hříchů, s touhou po odpuštění a po změně života. Je zřejmé, že Jan i lidé kolem něho si toho zaslíbeného přicházejícího představují především jako mocného krále a spravedlivého trestajícího soudce.

Pán Bůh ve svém Synu Ježíši Kristu však přichází trochu jiným způsobem, než kterým mířily jejich představy. Janovo proroctví je pravdivé; ten, kdo přichází za ním, bude opravdu silnější než on, ale zároveň nejspíš právě proto (kvůli své představiteli) Jan nečeká, že se ten očekávaný objeví mezi kajícími, které křtí. Tak jako narození do betlémských jeslí na počátku Ježíšova pozemského života a jako smrt na kříži mezi zločinci na jeho

konci, tak i Ježíšův křest ve chvíli, kdy se všechen lid dával křtít, je pro náš běžný lidský pohled spíše zakrytím než zjevením Boží přítomnosti v něm.

I my tradičně věřící tu musíme být přinejmenším trochu zmateni: Jak to, že ten, kdo je čistý, se jde spolu s námi špinavými umýt? Jak to, že ten, který je bez hříchu, si jde pro křest spolu s námi hříšníky? Ve svědectví Matoušova evangelia se tomu brání dokonce i sám Jan Křtitel: „Já bych měl být pokřtěn od tebe, a ty jdeš ke mně?“ Ale právě v tomto zvláštním paradoxu a skrze něj se děje Boží zjevení – zjevení Boží blízkosti, zjevení Boží milosti v Ježíši Kristu.

Možná by nám mohl pomoci ještě jeden obraz – symbol, a to řeka Jordán, jejíž přejítí bylo pro Izraelce znamením, že už jsou zbaveni svého otroctví a konečně dosáhli zaslíbené země svobody. V Ježíši Kristu nám jde z té svobody, z toho druhého břehu svého království vstříc sám Pán. Jeho křest je tak znamením jeho lásky, jeho solidarity s námi, stejně jako jím byly betlémské jesle a jako jím bude i golgotský kříž.

V této souvislosti se mi vybavuje i známé Augustinovo „nenávidět

hřích, ale milovat hříšníka“. Co ale potom v souvislosti s Kristovým křtem znamená křest náš? Jako první si asi vybavíme, že je to svátostné znamení Božího odpuštění také našeho hříchu. Je to však zároveň i včlenění do Kristova těla – církve, které vede a oživuje on sám svým Duchem. Jak říká apoštol Pavel: „Kdo nemá Ducha Kristova, ten není jeho.“ A tak to, zda nás Pán Ježíš pokřtí svým Duchem, se projevuje v tom, jakými jsme křesťany, jakou jsme církví. V Základech víry to máme vyjádřeno krásně a jasně. Věříme, že důvodem existence Církve československé husitské je, aby skrze ni „do jedné, svaté a obecné církve Boží byli přivedeni mnozí, kteří by jinak zůstali ztraceni v nevíře a beznaději a aby usilovala o Boží církev bez poskvrny a vrásky.“

I když o to usilujeme, dobře víme, že ani naše společenství není bez poskvrny a vrásky a že to, co ho drží, je Boží milost. Čím více jsme si toho vědomi, tím vnímavější bychom však měli být k těm, kteří se ztrácejí v nevíře a beznaději. Tam, kde se to děje, tam, kde jsme spolu s Ježíšem Kristem v lásce solidární se svými bližními, tam je i dnes skrze nás Duch Kristův při díle. Štěpán Klásek

Pane Ježíši Kriste,

děkujeme ti za tvou solidaritu s námi hříšníky, jejímž znamením je i tvůj křest.

Děkujeme za osobní dotek tvé milosti, ale také za všechny sestry a bratry, které jsi nám ve křtu daroval a skrze které smíme vidět i dnes tvého Ducha při díle.

Kéž i my jsme ti plně k dispozici a smíme být tvým nástrojem. Amen.

L 3,16-17.21-22

O naslouchání

„Čas je nejvzácnější platidlo,“ říkával jeden z mých starých přátel. A skutečně, ochota věnovat druhému čas a svoji pozornost znamená mnoho. S čím je takový čas spojen?

S vnímáním druhého, s nasloucháním jeho duši, citům, snům a přáním. Tímto způsobem by se měli chovat rodiče k dětem, přítel k příteli. Ovšem schopnost a ochota naslouchat patří k podstatě naší lidskosti. Někdy například kousek naší vnímavosti potřebuje kolegyně nebo kolega na pracovišti, když je zrovna v nějaké krizi, řeší rodinné problémy. Je lidské a svědčí o dobré emoční inteligenci dát najevo trochu zájmu, druhého podepřít, projevit kousek souměřitosti, solidarity a povzbudit vhodnými slovy. Část těchto vztahových „darů“ by se určitě měla promítat do setkávání se spoluvěřícími, ale i s oním potřebným, kterého potkáme na cestě, ocitnuvším se v nouzi. V dnešní době pohřichu příliš bují „konzumismus“, který bývá překážkou pro citlivé naslouchání. „Člověku stačí dbát na své zdraví, uchránit své materiální postavení, zbavit se svých komplexů, čekat na dovolenou. Nelze však žít bez ideálů a transcendentního cíle,“ říká výstižně a obeznameně filosof, sociolog a esejista G. Lipovetsky v knize Éra prázdnoty. Nebezpečná je snaha řady dnešních lidí vyvázat se z morálky a sdílených hodnot, také pozorujeme pokračující vyvázení se z tradic religiozity.

Konzumismus se stává novým společenským jevem. Hlavní společenskou hodnotou a měřítkem úspěšnosti či společenské úrovně se jeví schopnost co nejvíce nahromadit, zkonsumovat. Lidé mají snahu na-

shromáždit co nejvíce věcí, materiálních statků a pak se opájet jejich vlastněním, dodávat si tak falešného pocitu důležitosti. Vinou příliš konzumního způsobu života vzniká bludný kruh jak pro společnost, tak pro jedince. Může postupně vést dokonce ke zúžení smyslu lidské existence na pouhou výrobu a spotřebu. Takovýto způsob života odtrhává člověka od tradičních hodnot. Podle české filosofky A. Hogenové si konzumní člověk zakládá pouze na věcech, které má kolem sebe. Lpí tedy na tom, co je na povrchu. Točí se v nekonečném kruhu kupování, spotřeby a zase kupování. Nestačí se z tohoto kruhu obstarávání vyvázat až do smrti, je jím pohlcen. „Tady vidím, kolik je věcí, které nepotřebuji,“ prohlásil již hodně dávno moudrý filosof Sókrates, když šel kolem tržiště. S touto jeho myšlenkou mě jako šestnáctiletou dívku seznámil prastrýc Hugo a vzpomínám si, že jsem o řečené sentenci začala horlivě přemýšlet. Pouštěla jsem si pak v rozhlase pořady o antickém myšlení a srovnávala se současnou dobou. Již tehdy mne zajímalo, co je platné i pro naši dobu a proč.

„Jak se dostat z konzumního kolotoče?“ přemýšlejí jistě mnozí z nás. A naskytá se několik odpovědí. Kupříkladu bychom v sobě měli obnovit schopnost radosti. Naslouchejme vnitřnímu hlasu, naslouchejme, co prožívá člověk „vedle mne“. Pěstujme vztahy. Vnímejme bližního, v žádném případě ho nezpřeměťujme.

Vážme si času, který nám byl propůjčen a který máme naplnit smyslem. S tímto nejvzácnějším platidlem je třeba zacházet obezřetně, ale pro přátele a dobré lidi bychom si ho měli dokázat najít. Jsme tady přece pro svého bližního, pro člověka, který si zaslouží naslouchání, který čeká...

Olga Nytrová

Z knihy *Každý den může mít křídla*

Modlitba belgické básnířky

Už čtvrt století mám v Belgii přítelkyni, paní Colette Nys-Mazurovou, profesorku francouzštiny, dnes v důchodu, významnou básnířku a spisovatelku, autorku nejméně tří desítek knih poezie, prózy a divadelních her. Třebaže jí bude v květnu 83 let, je to nesmírně aktivní žena, matka šesti dětí, pěti vlastních a jednoho adoptivního, pro kterou je její bezpodmínečná víra v Boha celoživotní výzvou ke konání dobra. Měla jsem to štěstí, že jsem její básně objevila ještě před tím, než jsem začala sestavovat antologii současné belgické poezie, která pak vyšla v roce 1997 v Mladé frontě pod názvem Na křídlech modrého ptáka. A tak jsem ji mohla spolu s dalšími třiceti dvěma belgickými autory představit českým čtenářům.

Naše osobní i literární přátelství pak pokračovalo až do dnešních dnů. Pozvala jsem básnířku několikrát na festival poezie, který jsem v prvním desetiletí tohoto století pořádala v obci Nant v jižní Francii. Své překlady jejích básní jsem několikrát vydala ve Tvaru, v Literárních novinách i v jiných časopisech a pro nakladatelství Protis jsem přeložila její knížku próz *Vysoké dětství*. Autorka v ní vzpomíná na první léta svého života po smrti rodičů, které oba ztratila krátce po sobě, když jí bylo necelých sedm let, a klade sobě i Bohu otázku, jak žít, aby její život měl smysl nejen pro ni, ale pro všechny. Když kniha v roce 2002 v Praze vyšla v dvojjazyčné verzi, pozvala jsem Colette do Prahy na její prezentaci v Pen klubu,

v Belgickém kulturním středisku, které od té doby v Praze ukončilo svou činnost, a v literární kavárně dnes, bohužel, zesnulého nakladatele Romana Poláka. Colette byla Prahou nadšena. Prostudovala si tehdy vše, co se týkalo Jana Husa, a v Praze jsme pak spolu chodily po Mistrových stopách. Kdykoli přijížděla z Tournai do Paříže, na jejímž předměstí žijí se svým francouzským manželem už od roku 1974, setkávaly jsme se, a já ji občas doprovázela na jednu z mnohých kulturních akcí, které buď sama organizuje nebo jichž se zúčastňuje, a při nichž jí už několikrát byla předána významná literární cena.

Od doby, co jsme s manželem „řízení osudu“ od konce prosince 2019 „dočasně“ v Praze, nemám možnost se s Colette osobně setkat, ale píšeme si. A tak vím, že na jaře její manžel prodělal covid, který díky Bohu přežil. A nedávno stejný osud stihl i Colette. Najednou se odmlčela a po několika týdnech, když se mi konečně svěřila, jak vážně byla nemocná, mi místo přání k Vánocům poslala tuto krásnou báseň – modlitbu. Nazvala ji Noël čili Vánoce. A já jsem si hned řekla, že si ji nenechám pro sebe, že ji přeložím a podělím se o ni s přáteli. Když jsem Colette sdělila svůj úmysl nechat vytisknout její báseň v Českém zápasu, napsala mi. „Velice dobře si pamatuji na sochu toho obdivuhodného muže, Jana Husa, na Staroměstské náměstí.“

Děkuji ti Colette, za tvůj obdiv k Janu Husovi, za báseň i za tvůj příkladný život.

Jana Boxbergerová

Vánoce

Colette Nys-Mazurova

Sklonění nad Dítětem,
napjatě sledujeme jeho tenký
dech,
a v hlubokém dojetí
k Němu šeptáme:

Chci navždy zůstat blízko Tebe,
můj prameni všeho.
Vděk za Tvá dobrodiní
prozřívá mi mé dny.

Důvěra, kterou k Tobě chovám,
je jako jarní dešť.
Kráčím vstříc radosti,
jejíž zdroj nikdy nevyschne.

Zbav mne pocitu bezmoci,
hněvu, zahořklosti a lítosti.
Dodej mi sílu.

Posiluj ve mně touhu
po každodenním vzkríšení
v prostotě srdce,
vzdálena zbytečné nicotě.

Kéž Tvá chvála nepřetržitě
proměňuje mé bytí.

Napnuta k Tvému světlu,
budu tančit ve Tvých stopách.

Od fantastiky k procítění Boha

Do fantastiky vstupujeme ze stejných důvodů jako naši předkové do snů, jimž připisovali mimořádný význam, nebo do vizí vyvolaných meditací, askezi, extází. Hledáme inspiraci, uvolnění, nezřídka návod či podnět k řešení problémů. Fantastika se stává metajazykem umění, rovinou, v níž tvůrčí imaginace pracuje a působí bez bariér.

Obrazotvornost, třeba sebezpodivnější, sebevíc excentrická, používá výhradně prvky naší reality. Jiné neznáme, neumíme si je představit, aniž bychom přitom nevycházeli z naší dosavadní zkušenosti. Pod barvitým, někdy až groteskním zevnějškem fantastiky se tvůrce v interakci s příjemci svého díla dotýká zjitřených ran doby, ve které žije - a často také budoucnosti.

V příbězích, jež vznikly v mlze věků, zaznívá předzvěst našich aktuálních i tušených obav a očekávání: neznámí vypravěči vizionářsky nahlédli do podstaty lidské duše. Ať proti nám bude stát šavlozubý tygr nebo robot ozbrojený dezintegrátorem, člověk - ve spektru vymezeném jeho mentalitou a kulturou, v níž vyrůstal - bude reagovat zase jen na základě lidské genetické výbavy.

Fantazijní motivy a schémata současného žánru v sobě nesou sílu pradávných, přesto reálných osudů a věčně se vracejících snů. V oceánu příběhů, které omývají pevninu lidského podvědomí, existuje mýtus o třinácté komnatě, o cestě do neznáma, záračných městech v pustinách; o předmětech nebo bytostech s mocí změnit svět; o bloudění, hledání a nalézání; o prokletí a požehnání vědět a o ceně, kterou je nutno zaplatit. Vypráví se o boji proti vetřelcům, žvlům, nemoci, proti bohům či démonům - i s pomocí magických nástrojů či zbraní; o mystériu zrození života, o konci bytí a návratu z nebytí; o nesmrtnosti a věčném mládí; o stvoření umělé existence; o dilematu dvojí identity a změně identity; o stěhování duší a převtělení; o nejvyšším sebeobětování pro celek nebo pro někoho, na němž nám záleží; o tajemství osudu a náhody... Fantastika ve své nejsyrovější podobě obsahuje reflexi světa, rejstřík variací na základní náměty se obohacoval s kulturním vývojem. Prvky, které se objevily původně spíše jako tušení nebo věštba, náhle nabyly zlověstné výstižnosti. Inovace archetypálních modelů jsou spojeny se stinnými stránkami postmoderní doby. V bájích nalezneme předobrazy ekologické katastrofy, ovšem nový je třeba způsob, jakým přistupujeme ke strachu z nadvlády jiných bytostí, v tomto případě strojů...

Podle názoru řady odborníků se mentálně a intelektuálně měníme od konce II. světové války. Nástup informačních technologií dosah této transformace urychluje. Stále však máme hodně společného s pravěkým světem, z něhož jsme se vydali na dlouhou pouť k civilizaci. Fantastické postavy ne-lidi jsou důkazem přetrvávajících, dávných postupů myšlení a současných dilemat. Všechny krůpěje zážitků, myšlenek a snů se slévají v řeku, stávají se její součástí; z ní odčerpáváme životodárnou vodu. Existuje jediný, nekonečný příběh, veletok vyprávění pramenící v neznámu, který se valí napříč lidskými dějinami. Nalezneme i vzpouru stvoření proti tvůrce, a konflikt zrozený v okamžiku, kdy na sebe člověk bere všemoc stvořitele.

Umělé inteligentní bytosti, bozi, démoni, víly, mimozemšťané budou hodní, či zlí, nenávidějící, nebo zamilovaní, budou se vměšovat, nebo zůstanou neteční podle našich zkušeností, podle našeho vzoru. Po celém světě se objevila víra v bytost či energii, která je všudypřítomná, dává všemu život, postupuje vším, takže veškeré poznání jí prochází, a lidé - nebo všechno živé - se k ní a do ní vrací.

Přesto jsme si vymysleli méně výlučné a duchovně náročné formy kultu vhodné pro nejširší okruh vyznavačů, vytvořily se rituály, oltáře, symboly, dogmata. Bůh, Hospodin - Nejvyšší bytost - stvořil člověka podle své představy, obrazu, který v sobě choval, nikoli podle vlastní podoby. Přesto dostal Pánbůh přiděleny vousy a oblačný trůn, Ježíš chodil po světě s Petrem a zažíval anekdotické příběhy, baculatý Buddha se tajemně usmívá: schizofrenicky se rozpustil do dalších buddhů a vtělení. Troufáme si dešifrovat, co Nejvyšší bytost chce a nechce, co nám přikazuje. Do svých výkladů vkládáme sami sebe, své touhy, zášti a cíle. Nevěříme v ni leckdy, a přesto ji voláme, když cítíme strach nebo radost. I když jsme přesvědčení, že pochopit její záměry přesahuje naše vědomí, obracíme se na ni ve chvíli úzkosti s prosbou - nezřídka poděkujeme za štěstí.

Někteří myslitelé se dokázali povznést nad vulgární vizualizaci a pokusili se jak Bytost Dobra, tak Bytost Zla definovat pomocí nástrojů filozofie: ať byly toto pomůcky sebevíc abstraktní a metafyzické, stejně je infikovalo lidské myšlení a citění. Nemůžeme si představit něco, co se vymyká lidské zkušenosti a nastavenému vnímání. Můžeme to tušit, nebo obléknout do některé z pozemských podob. I kdybychom vidění a poznání nepoznaného a nepoznatelného přece jen dosáhli, nedokážeme ho v prvotní krystalické podobě sdělit druhým, ledaže by prošli stejným zážitkem a jejich psychika, způsob myšlení, kulturní zakotvení a osobní zájmy jim dovolily tuto zkušenost přijmout. Rozměr Boží existence je absolutně nesouměřitelný s jakýmkoli lidským pragmaticky a logicky odvozeným pojetím.

Chyba je v nás. Nedokážeme vnímat naslouchat Božím vnuknutím, správně si je vyloučit, protože jejich smysl neustále mrzáčíme a překrucujeme. Vkládáme své interpretace, vykládáme je podle své kulturní šablony. Ničíme jejich informační a sociální hodnotu, kterou by jinak přinesly lidské společnosti - tak jak ji předával Ježíš Kristus v Kázání na hoře. Neumíme ani komunikovat se svými bližními, sdílet zákmity jasu, jimiž nám Bůh otevírá brány k naději a poznání.

A přece jsou tu nástroje, které většinová společnost opomíjí: pokora, trpělivost, empatie... a umění. Kéž je využijeme! **Františka Vrbenská**

Zprávy

Podvečer modliteb za životní prostředí a náš vztah k němu

Ekologická sekce České křesťanské akademie ve spolupráci s Mezinárodním ekumenickým společenstvím (IEF) se připojuje k lednovým modlitbám a připravuje podvečer modliteb za životní prostředí a náš vztah k němu. Kázáním poslouží br. kazatel Pavel Černý, zpěv povede br. Jan Knížek. Zveme k tomuto ekumenickému setkání, které se uskuteční v úterý 11. ledna 2022 od 18 hodin (předpokládaný konec do 19 hodin) v přízemí kláštera Emauz, Praha 2, Vyšehradská 49. JNe

Smutná zpráva

V pondělí 20. prosince 2021 zesnul bratr Václav Balek ve věku 55 let. Bratr Balek sloužil v náboženských obcích v Uhlířských Janovicích, Vetlé, Roudnici nad Labem a Kutné Hoře, a vykonával též funkci tajemníka pražské diecézní rady. Pohřební rozloučení se uskutečnilo v Kutné Hoře ve čtvrtek 23. 12. 2021. red

Novoroční ekumenická slavnost

1. ledna 2022 se ve večerních hodinách uskutečnila v Kostele Krista Spasitele na Barrandově Novoroční ekumenická slavnost. Tématem ekumenické slavnosti bylo Přátelství. Za Církev československou husitskou se akce zúčastnil patriarcha Tomáš Butta. Slavnost byla vysílána na programu ČT2 a můžete ji zhlédnout ze záznamu v archivu České televize. red

Témata magazínových čísel ČZ na rok 2022

- leden - Partnerství církvi a kaplanská služba
- únor - Otázka náboženství a násilí (výročí J. Želivského 1422)
- březen - J. A. Komenský - víra a odvaha ve střetech světa
- duben - Velikonoce a křesť
- květen - Mladí v církvi
- červen - Hospodaření církve
- červenec - Autority versus rebelství
- srpen - Co nás dělí i spojuje
- září - Církevní školy a vzdělávání
- říjen - Bezpečí, spravedlnost a solidarita
- listopad - Péče o duši a tělo
- prosinec - Vánoce, hudba v církvi

Budeme velice rádi za vaši spolupráci při tvorbě těchto monotematických čísel.

redakce

Z ekumeny

PALESTINSKÝ BETLÉM SLAVIL VÁNOCE VE STÍNU PANDEMIE COVIDU-19

Palestinské město Betlém na Západním břehu Jordánu, které je podle Bible místem narození Ježíše Krista, slavilo již druhý rok za sebou Štědrý den ve stínu pandemie covidu-19. Kvůli zákazu téměř všech letů do Izraele opět nemohli do Betléma přijet žádní zahraniční návštěvníci, jak tomu bylo zvykem. Úřady nicméně spoléhaly na to, že se tradičních oslav zúčastní alespoň místní křesťanská komunita, uvedla agentura AP.

Podle starosty Betléma Antona Salmána město doufalo, že rok 2021 bude lepší než loňské Vánoce, kdy kvůli opatřením museli zůstat doma i místní obyvatelé. Na letošek Betlém plánoval opět tradiční průvody a pouliční oslavy. „Loni byl náš festival virtuální, letos se ale uvidíme tváří v tvář,“ dodal Salmán. Oslavy zahájil průvod skautů za zvuků píšťal, bubnů a dud. Jde o pozůstatek po Británii, která Palestinu do roku 1948 spravovala. Následně se očekával příjezd arcibiskupa Pierbattisty Pizzabally, římskokatolického administrátora jeruzalémského patriarchátu, který sloužil půlnoční mši v betlémské bazilice Narození Páně. „Doufám, že covid už skončí,“ uvedl Pizzaballa, když odjížděl z Jeruzaléma. „Potřebujeme poutníky, aby oživila naše komunity. Je velmi smutné, když vidíte jeruzalémské Staré Město téměř prázdné,“ dodal.

Před pandemií do Betléma každoročně v tuto dobu mířily tisíce křesťanských poutníků z celého světa. Přivázeli s sebou jak sváteční náladu, tak i potřebnou finanční vzpruhu pro místní ekonomiku. Betlém je na cestovním ruchu závislý a mnoho tamních hoteliérů a prodavačů suvenýrů nyní bojuje o přežití.

Dle www.christnet.eu

NA JIHU EKVÁDORU MAJÍ V OBCHODNÍM CENTRU OBŘÍ BETLÉM, TVOŘÍ HO NA 1400 POSTAV

Quito – Ve městě Loja na jihu Ekvádoru mají údajně největší betlém Jižní Ameriky, tvoří ho mimo jiné na 1400 postav, z nichž přes 600 se pohybuje, či 20 metrů dlouhá řeka se skutečnou vodou. Informoval o tom ekvádorský deník El Universo. Domy v tomto betlému jsou rovněž osvětleny během dne různou intenzitou, aby se navodila atmosféra svítání, dne i stmívání. Na 240 metrech čtverečních je zobrazen biblický příběh z dávné Palestiny, narození Ježíše i útěk svatého Josefa s Marií do Egypta. Tento betlém byl poprvé vystaven v roce 2005 v katedrále ve městě Loja, posléze býval na Vánoce v chrámu v Cuenca a před několika lety se vrátil do města Loja. Letos je tam k vidění v obchodním centru, kde ho od poloviny října do poloviny prosince instalovala více než desítka lidí. Ekvádorský betlém je vyroben z recyklovatelných materiálů, mimo jiné z papíru či polyuretanové pěny. Vystaven tam bude do 20. ledna a lidé si při prohlídce mohou poslechnout hudbu a dozvědět se více o jeho postavách. Jméno dostal po knězi Jimmy Ariasovi, který vytvoření tohoto díla před lety inicioval a který letos v dubnu zemřel na komplikace způsobené covidem-19.

TIM KELLER / JAK MAJÍ CÍRKVE JEDNAT S NEKŘESŤANY

Timothy Keller, pastor a zakladatel newyorského sboru Redeemer Presbyterian Church, hovořil s reportérem serveru Christian Post o tom, jak média vnímají evangelikály a politiku, zda mají křesťané podporovat sociální spravedlnost, o tom, co říká kniha proroka Jonáše dnešní církvi, a jak jednat s lidmi, kteří nejsou křesťany.

„Myslím, že církve projevují zájem o ztracené, o lidi s jinou vírou nebo bez víry. Jsou však případy, kdy postoj křesťanů je trochu nadřazený. Mnoho církví a křesťanů se při vysvětlování evangelia nevěčím chová přikře a povyšně. Často to vidím. Řekl bych, že i když Jonáš nakonec přece jen do Ninive šel, přišel tam sice kázat, ale město nemiloval. Tamější lidé nemilovali vůbec, nevážili si jich a neměl k nim úctu. Právě to je jedním z důrazů knihy proroka Jonáše: nestačí jen kázat, musíte lidi milovat a vážit si jich...“

Na příkladu milosrdného Samařana Ježíš ukazuje muže, který poskytl sociální, praktickou, hmotnou, lékařskou i finanční pomoc člověku jiné národnosti a jiného náboženství. Ježíš své vyprávění uzavírá slovy: „Jdi a jednej také tak.“ Bible neříká, že křesťané mají jen evangelizovat. Mají také milovat své bližní. A pokud vidí někoho v těžkostech, počítá se s tím, že půjdou a pomohou mu po hmotné i finanční stránce, bez ohledu na to, zda věří stejně jako my nebo ne. Ti, kdo říkají, že křesťanství se neslučuje se sociální spravedlností, mají obvykle na mysli centrálně řízenou ekonomiku, vysoké daně, přerozdělování bohatství uskutečňované prostřednictvím jakéhosi druhu socialisticky, centrálně ovládané ekonomiky. Neříkám, že se k tomu Bible přímo vyjadřuje. Dovedu si představit lidi, kteří se toho chytí s tím, že máme pomáhat chudým. Ale zároveň vidím, že Bible je proti tomu, protože ona mluví o soukromém vlastnictví. A o jeho důležitosti! K tomu, jak by stát měl dnes strukturovat daně a pomáhat chudým, se Bible přímo nevyjadřuje. O tom nemluví. Mluví o tom, co mají dělat křesťané. Někteří lidé pod pojmem spravedlnost rozumí zásahy státu a ekonomiku. Ale tím se nezabývám. Máme svým bližním hlásat evangelium, ale nejen to. Máme milovat své bližní jako milosrdný Samařan. To bych nazval „sociální spravedlnost“.

Podle www.krestandnes.cz

PRO DĚTI A MLÁDEŽ

Ježíšův křesť

Vyřešte následující přesmyčky a ze slov si vypište písmenka (podle čísla v závorce) do tajenky.

1. NÍKEŘEM (3)
2. TEŘLITK (4)
3. DULOBELV (3)
4. ŤUŠPO (2)
5. TANZYV (1)
6. ZÁZORTAV (7)
7. KOPÍNÁ (5)
8. TÝVAS (5)
9. SEBENA (5)
10. BOKYKYL (7)
11. PĚŠDONUTÍ (8)

(Řešení z minulého čísla: Slovo se stalo tělem.)

Jana Krajčířiková

